

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра банківської справи

Допущено до захисту

Завідувач кафедри

Кузнєцова Л.В.

«___»

20_ р.

ВИПУСКНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня бакалавра

зі спеціальності фінанси і кредит

за темою:

«Організаційно-методичні засади рейтингової оцінки діяльності банку»

Виконавець

студентка кредитно-економічного факультету

- Ярьоменко Ю.В.
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник

к.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Гайдукович Д.С.

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Одеса 2018

АНОТАЦІЯ

випускної роботи на здобуття освітнього ступеня бакалавра

Ярмоменко Юлія Вячеславівна

«Організаційно-методичні засади рейтингової оцінки діяльності банку»

Одеський національний економічний університет

м. Одеса, 2018 рік

Дипломна робота складається з трьох розділів, висновків та списку використаної літератури. Об'єктом дослідження є процес рейтингування банківських установ за міжнародними показниками. Предметом дослідження є теоретичні засади та практичні аспекти щодо розвитку та вдосконалення роботи рейтингових агентств в Україні в межах діючого законодавства в сучасних умовах.

У роботі досліджується сутність поняття рейтингової оцінки діяльності банківських установ, аналіз діяльності провідних українських і закордонних рейтингових агентств.

У процесі роботи використовувались такі методи досліджень: абстрактно-логічний – для аналізу наукової літератури для системної оцінки (при визначенні сутності поняття рейтингу банківської установи), статистично-економічний – для оцінки діяльності банківських установ, системного підходу – для обґрунтування висновків і пропозицій щодо вдосконалення процесу рейтингування в Україні на прикладі розвинутих країн.

Рік виконання дипломної роботи: 2017-2018.

Рік захисту роботи: 2018.

Ключові слова: рейтинг банківської установи, система рейтингування, рейтингове агентство, діяльність, Moody's Investors Service, банк, методика, міжнародний досвід.

Дипломна робота містить 72 сторінки, 15 таблиць та 11 рисунків, список використаної літератури з 60 найменування.

SUMMARY

of the graduation work for obtaining an academic degree of a bachelor's degree

Yaromenko Yuliia

on the topic of «Organizational and methodological basis of the rating assessment of the
bank»

Odessa National University of Economics

Odessa, 2018

The graduation work consists of the three sections, the conclusions and the reference list. The object of the study is the process of ranking the banking institutions according to international indicators. The subject of the research is theoretical principles and practical aspects regarding the development and improvement of the work of rating agencies in Ukraine within the framework of the current legislation in modern conditions.

The article examines the essence of the notion of rating assessment of the activities of banking institutions, analysis of the activities of leading Ukrainian and foreign rating agencies.

In the process of work the following research methods were used: abstract-logical - for the analysis of scientific literature for system evaluation (in determining the essence of the concept of the rating of the banking institution), statistical-economic - for assessing the activities of banking institutions, the method of the system approach - to substantiate the conclusions and proposals for improving the process rating in Ukraine on the example of developed countries.

Year of completion of the graduation work: 2017-2018.

Year of submitting of the graduation work: 2018.

Key words: rating of the banking institution, rating system, rating agency, activity, Moody's Investors Service, bank, methodology, international experience.

The graduation work contains 72 pages, 15 tables and 11 drawings, the reference list of 60 titles.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ РЕЙТИНГУВАННЯ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ.....	8
1.1. Сутність та види рейтингування, методики систем рейтингування банків.....	8
1.2. Нормативно-законодавча база щодо оцінки рейтингування діяльності банків.....	18
Висновки до першого розділу.....	24
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА СУЧАСНОГО СТАНОВИЩА ПАТ «БАНК ВОСТОК» І АБ «ПІВДЕННИЙ». РОЗРАХУНОК РЕЙТИНГУ ЗА МЕТОДИКОЮ MOODY'S.....	26
2.1. Порівняльна оцінка діяльності ПАТ «Банк Восток» та АБ «Південний».....	26
2.2. Існуюча рейтингова оцінка діяльності ПАТ «Банк Восток» та АБ «Південний».....	32
2.3. Рейтингова оцінка діяльності ПАТ «Банк Восток» та АБ «Південний» за методикою Moody's Investors Service.....	39
Висновки до другого розділу.....	51
РОЗДІЛ 3. СВІТОВА ПРАКТИКА РЕЙТИНГУВАННЯ ТА ВИЗНАЧЕННЯ РЕКОМЕНДАЦІЙ І ПРОПОЗИЦІЙ ДЛЯ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ.....	53
3.1. Закордонний досвід рейтингування діяльності банківських установ.....	53
3.2. Визначення перспектив і рекомендацій щодо вдосконалення процесу рейтингування банківських установ в Україні.....	58
Висновки до третього розділу.....	63
ВИСНОВКИ.....	65
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	68
ДОДАТКИ.....	74

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Як відомо, вибір банку для різних суб'єктів господарювання досить важкий і тривалий процес. Будь-то звичайний клієнт, інвестор чи акціонер – питання надійності банку постає для кожного першочерговим на сьогоднішній день. Для того, щоб зробити правильний вибір, клієнти потребують об'єктивної інформації щодо фінансового стану банківських установ. Тому постає необхідність у класифікації банківських установ за ступенем їх фінансової стійкості та загальної оцінки діяльності. Для цього використовуються різноманітні рейтингові методики оцінки діяльності банківських установ, що дозволяють всім без додаткових зусиль зробити правильний вибір. Враховуючи, що 21 століття - це період інтернаціоналізації і розмиття кордонів, важливо визначити які існують особливості рейтингування банків в Україні і за кордоном.

Подальший розвиток банківської системи України вимагає від керівництва банківських установ переходу від інтуїтивного управління до виваженого, обґрунтованого та професійного, що спиратиметься на певну аналітичну базу. У зв'язку з цим перед керівниками банків, їх партнерами, державними наглядовими органами постає питання про необхідність застосування певних методик визначення теперішнього й майбутнього стану банку, його можливостей, слабких сторін тощо.

Проблематика розроблення системи рейтингу банків знаходить широке відображення у публікаціях вітчизняних і зарубіжних учених та економістів, зокрема, у працях Г. Азаренкової, Л. Алексеєнко, Г. Белоглазової, І. Бланка, М. Бора, Н. Брук, О. Васюренка, І. Волошина, А. Гриценка, Л. Дікань, О. Дзюблюка, Е. Долана, М. Дороніної, Л. Єріс, Е. Жукова, В. Жулідової, М. Зверякова, А. Казака, В. Коваленко, О. Колодізева, П. Конюховського, Г. Коробової, Ю. Коробова, Т. У. Коха, Л. Кузнєцової, А. Курочкіна, О. Лаврушина, М. Марамігіна, Р. Міллера, В. Міловідова, Я. Міркина, С. Міщенко, А. Мороза, Д. Олексіча, О. Панькова, А. Питкіна, Д. Полфремана, М. Поморіної, С. Портера, П.

С. Роуза, Л. Рябініної, М. Савлука, М. Сулова, Дж. Сінки мол., Г. Тосуняна, А. Тютюнник, В. Усоскіна, П. Шальнова та ін. Ними було розглянуто існуючі системи рейтингової оцінки в українській та зарубіжній практиці, а також розроблено власні методики рейтингових оцінок.

Незважаючи на велику кількість вже існуючих робіт проблеми виставлення об'єктивних рейтингових оцінок залишаються актуальними і потребують подальшого дослідження.

Мета випускної роботи полягає у дослідженні сутності та поняття рейтингової оцінки діяльності банківських установ, аналізу діяльності провідних українських і закордонних рейтингових агентств.

Реалізація поставленої мети обумовила необхідність вирішення в роботі таких завдань:

- розкрити економічну сутність і поняття діючих видів рейтингової оцінки банківських установ;
- проаналізувати нормативно-законодавчу базу щодо оцінки рейтингування діяльності банків;
- порівняти результати діяльності двох обраних банків;
- проаналізувати існуючі рейтингові оцінки обраних українських банків;
- провести рейтингову оцінку діяльності ПАТ «Банк Восток» та АБ «Південний» за методикою Moody's Investors Service;
- розглянути закордонний досвід рейтингування діяльності банківських установ;
- надати пропозиції щодо вдосконалення процесу рейтингування банківських установ в Україні.

Об'єктом дослідження є процес рейтингування банківських установ за міжнародними показниками.

Предметом дослідження є теоретичні засади та практично аспекти щодо розвитку та вдосконалення роботи рейтингових агентств в Україні в межах діючого законодавства в сучасних умовах.

Методи дослідження. У процесі дослідження використовувалися такі загальнонаукові методи пізнання, як: теоретичне узагальнення, порівняння, групування та систематизація, системного аналізу, логічне узагальнення, а також графічний метод.

Інформаційною базою дослідження є чинні законодавчі та нормативні акти, що регулюють діяльність банківських установ та рейтингових агентств, офіційні матеріали Державної служби статистики України, Національного банку України, Асоціації українських банків, Незалежної асоціації банків України, публічна фінансова та внутрішня управлінська звітність банків, праці вітчизняних і зарубіжних науковців з питань формування та удосконалення процесу рейтингування.

Практична цінність висновків і рекомендацій – полягає у розробленні теоретичних положень і наданні практичних рекомендацій щодо формування надійних банківських рейтингів та їх використання в механізмах стабілізації національної економіки в умовах макроекономічної нестабільності.

Апробація результатів дослідження. Основні результати дослідження доповідалися та отримали схвальну оцінку зокрема: на науково-практичній конференції молодих учених та студентів ОНЕУ та були надруковані в «Збірнику наукових праць студентів кредитно-економічного факультету» (м. Одеса 2017 р.); І міжнародній науково-практичній конференції «Проблеми і перспективи сучасного розвитку фінансів, обліку та банківської діяльності» (м. Дніпро, 2018 р.).

ВИСНОВКИ

У випускній дипломній роботі наведено теоретичне узагальнення і вирішення наукового завдання, яке полягає у визначенні виставленні об'єктивних рейтингових оцінок українським банкам національними та міжнародними рейтинговими агентствами, та перспектив розвитку вдосконалення процесу рейтингування.

За результатами виконаної роботи зроблено такі висновки:

1. На основі аналізу теоретичних напрацювань визначено розуміння сутності поняття «рейтинг банківської установи», яке запропоновано визначати як позиціонування банку на ринку залежно від певних параметрів і показників діяльності, фінансового стану, виконання економічних нормативів, вимог законодавства тощо. Визначення рейтингу банківської установи є одним із методів аналізу, який дозволяє одержати комплексну оцінку фінансового стану банків і порівняти їх між собою. Рейтингова оцінка - важливий сигнал для потенційних інвесторів. Проте рейтинги міжнародних агенцій на даний момент отримали лише лічені банки, що працюють в Україні.
2. Після проведеного дослідження, ми зробили висновок, що українська нормативно-законодавча база, що регулює питання рейтингування, і всі сумісні поняття, недосконала. Вона суттєво відрізняється і не відповідає міжнародним стандартам. Проте варто відзначити, що на даний момент відразу кілька законопроектів знаходяться на стадії розглядання, в разі прийняття яких, поняття рейтингування стане більш врегульованим.
3. З початкового проведеного аналізу діяльності обраних для порівняння банків ми побачили, що у банків спостерігається одна й та сама тенденція: вони не поспішаючи збільшують власний капітал, та активно нарощують залучені кошти. Ця тенденція показує клієнт-орієнтованість банків, їх бажання залучити якомога більше коштів населення та підприємств. В свою чергу витрати аналізованих банків протягом 2016-2017 років постійно

збільшувались, однак збільшувались й доходи банку, що забезпечило зростання чистого прибутку банку.

4. За результатами аналізу ми дізнались, що за версією національного рейтингового агентства Кредит-Рейтинг за 2017 р. обидва банки мають довгостроковий кредитний рейтинг «UaAA-» зі стабільним прогнозом. Проте рейтинг надійності банківських депозитів відрізняється на користь ПАТ «Банк Восток», що свідчить про існування більш надійних умов для зберігання депозитів саме в них. В свою чергу за результатами рейтингування міжнародного рейтингового агентства Moody's Investors Service АБ «Південний» в 2017 році було винесено позитивну оцінку діяльності банку і відповідно позитивний прогноз. Варто відзначити, що у ПАТ «Банк Восток» відсутня оцінка від рейтингового агентства Moody's Investors Service.
5. З метою дослідження яким саме чином Moody's Investors Service проводить рейтингову оцінку банківських установ, за їх методикою було прорейтинговано два банки – ПАТ «Банк Восток» і АБ «Південний». Після проведеного аналізу основних показників діяльності обраних банків, ми зробили висновок, що загальний економічний стан обох банків значно покращився та рейтингове агентство Moody's Investors Service абсолютно обґрунтовано змінило рейтинг АБ «Південний» із позитивним прогнозом. Стосовно виставлення рейтингової оцінки ПАТ «Банк Восток» можемо зробити припущення, що оцінка яку отримав би банк була в межах В-Саа. Якщо ПАТ «Банк Восток» має на меті розширення і вихід діяльності далеко за межі України, варто звернутися до Moody's Investors Service з метою отримання оцінки результатів діяльності банку.
6. Проаналізувавши закордонний досвід щодо організації діяльності рейтингових агентств ми зробили висновок, що здобутки зарубіжної науки аналізу банківської діяльності, зокрема рейтингування, можуть бути використані в Україні здебільшого на рівні ідей, оскільки вони спираються на законодавчу базу та економічні реалії країн, де цього досвіду набуто. Механічно

переносити його на український ґрунт недоцільно. Слід враховувати специфіку економічного середовища, в якому працюють вітчизняні банки.

7. Розглянувши зарубіжний досвід, їх методики і принципи проведення рейтингових оцінок діяльності банківських установ, визначили перспективи розвитку в Україні:

- за результатами рейтингових досліджень ранжувати банки на нові групи;
- ввести нові показники, щоб аналіз міг бути максимально повноцінним;
- впровадження практики обов'язкової публікації звітів банків, підтверджених аудиторськими висновками.

Отже, у світі не існує єдиного підходу до проведення подібної роботи, але необхідність і доцільність аналізу фінансового стану комерційного банку не викликає сумнівів навіть у скептиків. Саме тому необхідно консолідувати зусилля всіх зацікавлених сторін по створенню і широкому застосуванню рейтингової оцінки фінансового стану комерційних банків, і удосконалюванню вже існуючих підходів до аналізу їхньої діяльності.

Підсумовуючи, варто зазначити, що політика і настрої Центрального банку свідчать про його налаштованість подолати існуючі проблеми. Перші кроки зроблені, тож тепер варто спостерігати, наскільки ці кроки виявляться вдалими і ефективними.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Moody's Investors Service. [Електронне джерело]. Режим доступу: <https://ru.wikipedia.org/wiki/Moody%E2%80%99s>
2. Moody's official website. [Electronic resource]. Mode of access: https://www.moody's.com/pages/default_ee.aspx
3. Sahajwala R. Van den Berg P. Supervisory Risk Assessment and Early Warning Systems = Контролююча система ризику та системи раннього реагування // Banking Committee on Banking Supervision working Papers. – 2000. – № 4. – С.
4. Аналіз банківської діяльності: підручник / [А. М. Герасимович, І. М. Парасій-Вергуненко, В. М. Кочетков та ін.]; за заг. ред. д-ра економ. наук, проф. А. М. Герасимовича. – К.: КНЕУ, 2010. – 599 с.
5. Аналіз банківської діяльності: Підручник / А. М. Герасимович, М. Д. Алексеєнко, І. М. Парасій-Вергуненко та ін.; За ред. А. М. Герасимовича. — К.: КНЕУ, 2004. — 285 с.
6. Арбузов С.Г. Банківська енциклопедія [Текст] / С.Г. Арбузов, Ю.В. Колобов, В.І. Міщенко, С.В. Науменкова. – К.: Центр наукових досліджень Національного банку України: Знання, 2011. – 504 с.
7. Бабкіна І. Досвід зарубіжних країн щодо рейтингової оцінки діяльності банків [Текст] / І. Бабкіна // Вісник НБУ. – 2010. – № 12. – С. 31–33.
8. Бабкіна І.І. Адекватність оцінок провідних рейтингових агентств [Текст] / І.І. Бабкіна // ВІСНИК КНТЕУ – 2011- №4 – С. 61- 71.
9. Банк Восток: Фінансова звітність за міжнародними стандартами фінансової звітності та звіт незалежних аудиторів від 31.12.2017. [Електронний ресурс].
– Режим доступу: https://bankvostok.com.ua/Upload/files/finance_report_2017.pdf
10. Банк Восток: Фінансова звітність за міжнародними стандартами фінансової звітності та звіт незалежних аудиторів від 31.12.2016. [Електронний ресурс].
– Режим доступу: https://bankvostok.com.ua/Upload/files/finance_report_2016.pdf
11. Банк Восток: Фінансова звітність за міжнародними стандартами фінансової звітності та звіт незалежних аудиторів від 31.12.2015. [Електронний ресурс].
– Режим доступу: https://bankvostok.com.ua/Upload/files/finance_report_2015.pdf
12. Бахтогарєєва О.С. – Методичні підходи до оцінки фінансової стійкості банківської установи // Проблеми розвитку сучасного українського

- суспільства: історичні, політичні та соціально-економічні виміри: Матеріали студентської науково-практичної конференції. – Одеса: Атлант, 2010. – С. 23-27;
13. Готовчиков И.Ф. Новые технологии взвешивания рейтингов [Текст] // Банковское дело. – 2005. – № 10. – С. 2-10.
  14. Група «Банк Південний». Консолідована звітність за Міжнародними стандартами фінансової звітності та звіт незалежних аудиторів 31 грудня 2015 року [Електроний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.com.ua/content/uploads/Pivdenny-Bank-Group-2015-Ukr-signed.pdf>
  15. Група «Південний» Консолідована звітність банківської групи складена за вимогами Положення про порядок регулювання діяльності банківських груп, затвердженого Правлінням НБУ За рік, що закінчився 31 грудня 2017 р., зі звітом незалежного аудитора [Електроний ресурс]. – Режим доступу: https://bank.com.ua/content/uploads/otchet_bank_gruppa_31122017.pdf
  16. Довгяло М. Методологія рейтингового аналізу [Текст] // Рынок ценных бумаг. - 1999. - №20. - с. 44-52
  17. Домрачев В. М. Міжнародні банківські розрахунки. — К.: Видавництво Європейського ун-ту, 2008. — 88 с.
  18. Закон України «Про рейтингування» (№8007) [Електроний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/JH66F00A.html
  19. Зверяков М. І. Управління фінансовою стійкістю банків: підручник / М. І. Зверяков, В. В. Коваленко, О. С. Сергєєва. – Київ: «Центр учбової літератури», 2016. – 520 с.
  20. Зверяков М. І. Банківський капітал: вимоги Базеля III / М. І. Зверяков, В. В. Коваленко // Фінанси України. – 2011. – № 6. – С. 13-23.
  21. Зверяков М. І. Формування системи індикаторів фінансової стійкості банківської систем / М. І. Зверяков, В. В. Коваленко // Фінанси України. – 2012. - №4 – С. 3-12.
  22. Іванов В.В. Аналіз надійності банків.— М.: Українська ділова література, 1996. – 320с.
  23. Кравець В.М., Кравець О.В. Західноєвропейський банківський бізнес: становлення і сучасність / За ред. В.І.Міщенко. – К.: Знання-Прес, 2003. – 470 с.
  24. Кредитный рейтинг ПАО «Банк Восток» подтвержден на уровне uaAA- [Електроний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.credit-rating.ua/ru/events/press-releases/14194/>
  25. Матвієнко П. Рейтингова оцінка діяльності банків України / П. Матвієнко // Економіка України. – 2008. – № 2. – С. 37–46.
  26. Названы банки, которые пройдут стресс-тестирование в 2018 году [Електроний ресурс]. – Режим доступу: <https://delo.ua/economyandpoliticsinukraine/nazvanyu->

- banki-kotorye-projdu-t-stress-testirovanie-v-2018-godu-340217/
27. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку: Рейтингове агентство [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ssmc.gov.ua/fund/rateagencies>
  28. НБУ зобов'язав банки публікувати більше звітності. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ua.korrespondent.net/business/3942931-nbu-zoboviazav-banky-publikuvaty-bilshe-zvitnosti>
  29. Основы банковского дела [Текст] / Под ред. Мороза А. Н.— К.: Либра, 1994.—330с.
  30. Офіційний сайт АБ «Південний» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.com.ua/ua/>
  31. Офіційний сайт НБУ / Нормативи ліквідності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=123471&cat_id=123218
  32. Показники банківської системи: Дані фінансової звітності банків України станом на 01.01.2014 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=5802141>
  33. Показники банківської системи: Дані фінансової звітності банків України станом на 01.01.2015 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=14369302>
  34. Показники банківської системи: Дані фінансової звітності банків України станом на 01.01.2016 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=31246189>
  35. Показники банківської системи: Дані фінансової звітності банків України станом на 01.01.2017 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=43651962>
  36. Показники банківської системи: Дані фінансової звітності банків України станом на 01.01.2018 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=34661581>
  37. Постанова КМУ «Про затвердження Національної рейтингової шкали» (№665) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/665-2007-п>
  38. Пояснювальна записка до проекту Закону України "Про рейтингування". [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/GH66F00A.html
  39. Публічне акціонерне товариство Акціонерний банк «Південний» Окрема фінансова звітність за Міжнародними стандартами фінансової звітності та звіт незалежних аудиторів 31 грудня 2016 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.com.ua/content/uploads/Аудиторское-заклучение-по-состоянию-на-31.12.2016.pdf>
- 40 .Рішення ДКЦПФР «Щодо встановлення відповідності рівнів рейтингових оцінок за шкалою міжнародного рейтингового агентства

- Fitch Ratings рівням за Національною рейтинговою шкалою» (№2312) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.nssmc.gov.ua/documents/rshennya-shtodo-vstanovlennya-vdpovdnost-rvny-reytingovih-otsnok-za-shkaloyu-mzhnarodnogo-reytingovogo-agentstva-fitch-ratings-r/>
- 41.Рішення ДКЦПФР «Щодо встановлення відповідності рівнів рейтингових оцінок за шкалою міжнародного рейтингового агентства Moody's Investors Service рівням за Національною рейтинговою шкалою» (№2313) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.nssmc.gov.ua/documents/rshennya-shtodo-vstanovlennya-vdpovdnost-rvny-reytingovih-otsnok-za-shkaloyu-mzhnarodnogo-reytingovogo-agentstva-moodys-investors-serv/>
- 42.Рішення ДКЦПФР «Щодо встановлення відповідності рівнів рейтингових оцінок за шкалою міжнародного рейтингового агентства Standard & Poor's рівням за Національною рейтинговою шкалою» (№2314) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.nssmc.gov.ua/documents/rshennya-shtodo-vstanovlennya-vdpovdnost-rvny-reytingovih-otsnok-za-shkaloyu-mzhnarodnogo-reytingovogo-agentstva-standard-poors/>
- 43.Рішення НКЦПФР «Про затвердження Положення про порядок проведення конкурсу з визначення уповноважених рейтингових агентств та порядок ведення Державного реєстру уповноважених рейтингових агентств» (№607) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1112-17>
- 44.Рішення НКЦПФР «Про затвердження Порядку подання інформації уповноваженими рейтинговими агентствами» (№1767) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0025-13>
- 45.Рішення НКЦПФР «Про затвердження Правил визначення уповноваженим рейтинговим агентством рейтингової оцінки за Національною рейтинговою шкалою» (№17) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0182-16>
- 46.Тимофеева З.А. Системы надзора за деятельностью коммерческих банков / З.А.Тимофеева // Деньги и кре- дит. – 2002. – № 4. – С. 53–58.
- 47.Тиркало Р. І. Фінансовий аналіз комерційного банку: основи теорії, експрес-діагностика, рейтинг / Р. І. Тиркало, З. І. Щибиволок. — К.: Слобожанщина, 1999. — 236 с.
- 48.Управління фінансової стійкістю банків: підручник /М.І.Зверяков, В.В.Коваленко, О.С.Сергеева. – Одеса: Видавництво «Центр навчальної літератури», 2016. – 484 с.
- 49.Харь І.С. «Регулювання банківської діяльності в Україні: сучасний стан та шляхи вдосконалення» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=73077>

50. Ярмоменко Ю.В. Впровадження національної рейтингової оцінки банків [Текст] // Проблеми і перспективи сучасного розвитку фінансів, обліку та банківської діяльності: I Міжнародна науково-практична конференція: матеріали конференції, Дніпро, 19 березня 2018 р. – Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. – 400 с.
51. Ярмоменко Ю.В. Особливості рейтингування банків в Україні та закордоном [Текст] // Збірник наукових праць студентів кредитно-економічного факультету Одеського Національного економічного факультету / Одеса: ОНЕУ, 2017. – 297 с.
52. Буздамин А.В. Экспертная система анализа банков на основе методики CAMEL / А.В.Буздамин, А.Л.Британишский // Бизнес и банки. – 2007. – №22. – С.32-36.
53. Гумен І. Складові банківських рейтингів / І.Гумен // Вісник НБУ. – 2000. – №1. – С.57-60.
54. Дзюблюк О.В. Розвиток банківського сектору в умовах деформації світового фінансового простору / О.В.Дзюблюк // Вісник Національного банку України. – 2011. – №10. – С.76-83.
55. Колодій О.В. Еволюція банківської справи / О.В.Колодій // Науковий вісник: Збірник науково-технічних праць. – Львів: НАТУУ, 2008. – Вип.17.2. – С.177-184.
56. Мазаракі А. Методологічні засади побудови рейтингової системи оцінювання діяльності комерційних банків / А.Мазаракі, Н.Шульга // Банківська справа. – 1999. – №3. – С.26-32.
57. Батковський В. А. Рейтингова оцінка діяльності банків [Текст] / В. А. Батковський // Фінанси України. – 2004. – № 5. – С. 145-150.
58. Онищенко В. О. Досвід зарубіжних країн щодо оцінки фінансового стану банків [Електронний ресурс] / В. О. Онищенко, Ю. С. Довгаль, О. М. Гребінь // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України : Збірник наукових праць. – 2012. – Вип. 35. – Режим доступу : http://archive.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/pprbsu/2012_35/35_01_03.pdf
59. Рожко О. Д. Кредитний рейтинг як оцінка надійності державних і муніципальних позичальників [Текст] / О. Д. Рожко // Формування ринкових відносин в Україні. – 2005. – № 7. – С. 3-8.
60. Гордіца Т. М. Сучасні методики рейтингування банків України : теорія і практика інформаційної відкритості для вкладників грошових коштів [Електронний ресурс] / Т. М. Гордіца // Збірник наукових праць «Економічні науки». – 2011. – Випуск 7. – Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/znpn/2011_7/23SMR.pdf

61. Могиліна Л. А. Методологічні особливості оцінки кредитних рейтингів у банківській діяльності / І. М. Боярко, Л. Л. Гриценко // Економіка України. – 2010. – № 3.
62. Самородов Б. В. Теоретичний аналіз сучасних методик визначення кредитного рейтингу банку / Б. В. Самородов // Фінансово кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. – 2013. – № 1(14).
63. Стефанишина А. Характеристика та аналіз методик оцінювання фінансової стійкості банків України та зарубіжжя [Текст] / А. Стефанишина // Вісник НБУ. – 2010. – № 11. – С. 62-66.